

Posudek disertační práce MUDr. Zuzany Forejtové

Téma disertační práce MUDr. Zuzany Forejtové s názvem „Funkční poruchy hybnosti: klinický obraz, neurobiologické markery, patofyziologické mechanismy“ je aktuální, zajímavé a pro klinickou praxi navíc velmi přínosné. Ačkoli jsou tzv. funkční poruchy v neurologii běžné, donedávna zůstávaly palčivým problémem a téměř neřešeny, nebo řešeny neefektivně. Celkově vzato tato disertační práce vyniká svojí kvalitou. MUDr. Forejtová je první autorkou dvou vysoce impaktovaných Q1 článků a spoluautorkou dalších dvou publikací. Prvoautorské práce jsou v textu velmi dobře představeny.

Po formální stránce je práce sepsána v českém jazyce bez chyb či překlepů, obsahuje celkem 110 stran, z toho je 89 stran vlastní text, zbytek jsou přílohy- vlastní publikace autorky. V úvodní části je čtivě vysvětlena problematika tzv. funkčních poruch včetně funkčních poruch hybnosti (FPH) a přidružených somatických a psychických obtíží. Další části se zabývají epidemiologií, možnými patofyziologickými mechanismy, jednotlivými typy funkčních poruch hybnosti a moderními terapeutickými přístupy, jejichž základem je cílená specializovaná fyzioterapie. Citovaná literatura je recentní a velmi dobře zpracovaná.

První z příloh je elektrofyziologická studie publikována v prestižním časopisu Movement Disorders (IF 8,7) na souboru 22 pacientů s diagnostikovanou FPH a stejně velkém souboru zdravých kontrol. Práce se zabývá hodnocením prepulzní inhibice tzv. blink (mrkacího) reflexu. Prepulzní inhibice je považována za jeden ze základních mechanismů samotosenzorického gatingu, pomocí něhož se nervový systém vyrovnává s přebytečnými senzorickými informacemi. U zdravé populace dochází po tzv. prepulzu k redukci reflexní odpovědi alespoň o 60%. Studie prokázala signifikantně nižší reakci u pacientů s FPH tj. redukci v průměru o 36%, což bylo popsáno i u různých organických onemocnění. Tyto výsledky zpochybňují tradiční dělení poruch hybnosti na čistě funkční (neboli neorganické, psychogenní) a poruchy organické.

Druhá příloha je práce zabývající se detailním klinickým hodnocením objektivní a subjektivní závažnosti hybných a také přidružených nemotorických symptomů rozsáhlého souboru 195 pacientů s FPH. Práce byla publikována v časopisu Psychological Medicine (IF 7,7) a prokázala, že většina pacientů (71%) je kombinovaný fenotyp, že objektivní a subjektivní škály vzájemně korelují, tedy že pacienti nenadhodnocují svoje příznaky oproti obecnému povědomí a původní hypotéze. Tíže hybných příznaků korelovala s tíží různých nemotorických symptomů a pomocí tzv. cluster analýzy nebylo možné identifikovat konkrétní podskupiny. Prokázaná homogenita souboru podporuje společnou patofyziologii a neurobiologický model různých funkčních syndromů bez ohledu na typ příznaků.

Výsledky obou publikací mohou být potenciálně užitečné v klinické praxi. První z nich může přinést podpůrné elektrofyziologické diagnostické markery, druhá práce pak může sloužit jako jeden z podkladů ke změnám a vhodnějšímu zařazení funkčních poruch v rámci MKN (mezinárodní klasifikace nemocí).

Dotazy:

1) Je možné v reálné klinické praxi využít vyšetření prepulzní inhibice reflexní odpovědi jakožto podpůrného elektrofyziologického markeru v diferenciální diagnostice mezi vědomou simulací, funkční poruchou hybnosti a organicky podmíněnou poruchou např. dystonií?

2) Poruchy hybnosti v rámci simulace bývají také spojeny s hlavními diagnostickými rysy pro FPH tj. inkonzistence, distraktibilita a inkongruence. Jakým způsobem je možné pomocí elektrofyziologických (např. Bereitschaftspotential, beta desynchronizace??), zobrazovacích či jiných metod odlišit FPH od vědomé simulace např. v rámci rentových tendencí?

3) Základem moderní léčby FPH je specializovaná rehabilitace, která je však t.č. v ČR velmi omezeně dostupná. Jakým způsobem je možné docílit rozšíření povědomí o FPH, motivace a zaškolení více fyzioterapeutů zaměřených na tuto problematiku?

Závěr:

Disertační práce MUDr. Zuzany Forejtové s názvem „Funkční poruchy hybnosti: klinický obraz, neurobiologické markery, patofyziologické mechanismy“, jednoznačně splňuje požadavky standardně kladené na disertační práce v oboru Neurovědy. Práce prokazuje předpoklady autorky k samostatné tvořivé vědecké práci a k udělení titulu „Ph.D.“ za jménem.

V Brně dne 8.8. 2022

doc. MUDr. Martina Bočková, Ph.D.

doc. MUDr. M.
3802

